METSÄPLUS

Osansa plantaasien lisäämisessä tekevät myös suomalaiset yritykset eri puolilla maailmaa. **METSÄEKONOMISTI MATLEENA KNIIVILÄ, PTT**

KARI SALONEN

Oikea vuosi esiin: Puukaupan tekemisen tai puunkorjuun ajankohta eivät ratkaise tulojen verovuotta. Loppumaksu ilmoitetaan veroilmoituksella sinä verovuonna, jonka aikana maksu saadaan.

Tulot ilmoitetaan saantivuonna

Metsätalouden muistiinpanoihin kirjataan ja verolomakkeella ilmoitetaan kaikki vuoden aikana saadut tulot. Ne ilmoitetaan ilman arvonlisäveroa.

Kassaperiaatteen mukaan metsätalouden vuoden 2013 tuloiksi ilmoitetaan kaikki ne veronalaiset tulot, jotka metsänomistaja on saanut 1.1.–31.12.2013.

Puukaupan tekemisen tai puun korjuun ajankohta eivät ratkaise tulojen verovuotta.

Jos puukauppa on tehty vuonna 2013 ja ostaja on maksanut kaupasta vuoden 2013 loppuun mennessä esimerkiksi 10 000 euron ennakkomaksun, ilmoitetaan ennakkomaksu nyt tuloksi kohdassa 1.

Loppumaksu ilmoitetaan sen verovuoden veroilmoituksella, jonka aikana maksu saadaan.

Bruttomääräiset kirjaukset

Tulot merkitään verolomakkeelle aina bruttomääräisinä (ilman arvonlisäveroa) ennakonpidätystä vähentämättä. Arvonlisäverot käsitellään erikseen arvonlisäverotuksessa.

Ennakonpidätyksiä ei ilmoiteta lainkaan. Verottaja saa niistä tiedon puun ostajilta ja ottaa ne huomioon verotusta toteuttaessaan.

Metsänhoitoyhdistyksen yhteismyynneissä vähentämiä korjuukustannuksia ei myöskään vähennetä tässä vaiheessa, vaan tulo merkitään verolomakkeelle bruttomääräisenä ja vähennyskelpoiset korjuukulut vähennetään verolomakkeen kohdassa 7.3.

Metsäyhtiöt toimittavat vuosittain metsänomistajille yhteenvedon kuluneen vuoden puukaupoista. Verolomakkeelle merkittävä bruttotulo ja arvonlisävero ilmenevät tästä yhteenvedosta.

Metsänomistaja ei voi katsoa verotuksessa ilmoitettavaa summaa tiliotteeltaan, koska tilitykseen on lisätty mahdollinen arvonlisävero ja vähennetty ennakonpidätys.

Pystykaupat

Pystykauppatuloina verolomakkeelle merkitään metsäyhtiöille ja muille ostajille myydystä pystypuusta kalenterivuoden aikana saadut tulot.

Pystykauppatuloiksi voidaan ilmoittaa myös sellaisten hankintakauppojen tulot, joissa metsänomistaja ei tee itse korjuuta ja kuljetusta.

Lisäksi verolomakkeen kohdassa 1. ilmoitetaan hakkuutähteestä, kannoista ja muusta polttopuusta sekä aurausviitoista, joulukuusista ja muista vastaavista myynneistä saatu tulo.

Jos tuloon liittyy korvausta hankintatyöstä, hankintatyön arvo lasketaan muistiinpanoissa ja ilmoitetaan lomakkeen kohdassa 2.

Hankintakaupat

Hankintakauppatulojen ilmoittamisesta on tässä lehdessä erillinen ohje.

Vakuutuskorvaukset

Metsätalouteen liittyvistä vakuutuskorvauksista ilmoitetaan tuloksi korvaussumma, josta ei ole vähennetty vakuutusyhtiön tekemää ennakonpidätystä.

Tavallisimpia vakuutuskorvauksia ovat metsävakuutuksen perusteella maksettavat myrsky-, hirvi- ja lumivahinkokorvaukset.

Hirvikorvaukset

Valtion varoista maksetut hirvivahinkokorvaukset ilmoitetaan tuloksi kohdassa 3.2.

> Metsäyhtiöt toimittavat metsänomistajille vuosittain yhteenvedon kuluneen vuoden puukaupoista. Verolomakkeelle merkittävä bruttotulo ja arvonlisävero ilmenevät tästä yhteenvedosta.

Metsätalouden tuet

Valtion ja kunnan varoista maksetut tuet ja avustukset ilmoitetaan pääomatuloksi kohdassa 3.3. Tällaisia tukia ovat muun muassa metsän hoitotöiden työllistämistuki ja pellon metsityksen hoitopalkkio sekä kemera-tuet.

Kestävän metsätalouden rahoituslain (kemera) perusteella maksetut tuet muuttuivat vuoden 2012 alussa veronalaisiksi tuloiksi. Tällaisia tukia ovat esimerkiksi nuoren metsän hoidon, kunnostusojituksen, metsän uudistamisen ja metsätien tekemisen tuet.

Puutavaran oma käyttö

Omasta metsästä yksityistalouden, maatalouden tai elinkeinotoiminnan käyttöön otetun puutavaran arvo kirjataan muistiinpanoihin ja ilmoitetaan metsätalouden tuloksi.

Oman asunnon lämmittämiseen käytetyn puutavaran arvoa ei merkitä verolomakkeelle, sillä yksityinen lämmityskäyttö on verovapaata tuloa. Vastaavasti menoja ei vähennetä metsätalouden menoina.

Yksityistalouteen ja maatalouteen otetun puutavaran arvona käytetään puun kantoraha-arvoa eli puun pystyhintaa, johon ei sisälly korjuu- ja kuljetuskustannuksia.

Omasta metsästä otetun puutavaran arvon ilmoittamiseksi metsänomistajan on selvitettävä kunkin puutavaralajin keskimääräinen kantoraha-arvo.

Arvoa voi kysyä verotoimistosta tai katsoa verotuksen yhtenäistämisohjeista verohallinnon nettisivuilta (www.vero.fi).

Ilmoitettavaa maatalouden käyttöä on muun muassa polttopuu, tarvepuu (ei rakennuspuu) ja jatkojalostuksen puu, esim. sahaus.

Yksityiskäyttöä on muun muassa asuinrakennuksen, rantasaunan, kesämökin ja muiden yksityistalouden rakennusten korjaamiseen ja rakentamiseen otettu puu sekä muu yksityistalouden käyttö.

Elinkeinokäyttöä on muuhun kuin maatalouden jatkojalostukseen otettu puu.

Puun arvona käytetään käypää arvoa eikä kantoraha-arvoa, kuten yksityis- ja maatalouskäytössä.

Sivutuotteiden myynti

Metsätalouden sivutuotteiden ja jatkojalosteiden myynnistä saadut tulot verotetaan myös muiden kuin maanviljelijöiden osalta maatalouden tuloina ja ilmoitetaan maatalouden verolomakkeella 2.

Tällaisia tuloja ovat esimerkiksi sahatun puutavaran myynnistä saadut tulot sekä metsästysmaiden vuokrat.

Verovapaat tulot

Verovapaata tuloa on oman asunnon lämmityskäyttöön otetun puun arvo sekä marjojen, sienten, koivunmahlan, petun, käpyjen ym. vastaavien keräilytuotteiden arvo.

MT

Palautusta vai lisämaksua?

Kun metsätalouden tulot ovat suuremmat kuin menot, maksettavien verojen euromäärä saadaan kertomalla tulojen ja menojen enintään 50 000 euron erotus (verolomakkeen kohta 15.) luvulla 0,30 ja ylimenevä osa luvulla 0,32.

Seuraavaksi näin lasketusta maksettavien verojen määrästä vähennetään puun ostajan puukauppatilitysten yhteydessä pidättämät ennakkoverot.

Erotus kertoo, onko metsätaloudesta tulossa veronpalautusta vai jäännösveroa eli mätkyjä ja kuinka monta euroa.

Jos metsätaloudesta ei ole verovuonna ollut pääomatuloja tai ne ovat pienemmät kuin menot (verolomakkeen kohta 16.), metsätalouden tulos on ollut alijäämäinen.

Verottaja vähentää alijäämän metsänomistajan muista pääomatuloista tai alijäämähyvityksenä ansiotulojen veroista.

Ennakontäydennysmaksu

Jäännösverolta ja siitä perittävältä korolta voi välttyä kokonaan, kun maksaa oma-aloitteisesti ennakontäydennysmaksua tammikuun loppuun mennessä.

Jäännösveron korkoa ei peritä, jos jäännösveron määrä on pienempi kuin 4784 euroa. Tämän määrän ylittävältä osalta korko on 0,5 prosenttia 10 000 euroon saakka ja sen ylittävältä osalta 2,5 prosenttia.

MT

PTT:N TALOUSTUTKA

Hyvä, paha plantaasipuu

Plantaaseilla tuotetun puun kysyntä kasvaa tulevina vuosina. Kun maailman väestön määrä lisääntyy, talous kasvaa ja öljyä korvataan uusiutuvilla raaka-aineilla, myös puukuitua tarvitaan aiempaa enemmän.

Osa tarvittavasta kuidusta saadaan kestävästi hoidetuista talousmetsistä, vaikkapa Suomesta. Osa saadaan muista lähteistä, muun muassa nopeakasvuisilta metsäviljelmiltä. Osansa plantaasien lisäämisessä tekevät myös suomalaiset yritykset eri puolilla maailmaa.

Metsäviljelmien perustaminen erityisesti maailman köyhimpiin maihin ei ole ongelmatonta. Ongelmia voivat kokea niin paikalliset ihmiset kuin plantaaseja perustavat yrityksetkin. Yrityksille tärkeää on, että toimintaympäristö on vakaa ja ennustettavissa oleva ja että yhteiskunnan instituutiot ovat toimivia. Nämä kriteerit eivät läheskään aina täyty niillä alueilla, jotka ovat metsän kasvun kannalta suotuisimpia.

Maanomistukseen liittyvät epäselvyydet ovat esimerkkejä yhteiskunnan institutionaalisesta heikkoudesta. Maata ja metsiä vuosikymmeniä käyttäneillä paikallisilla ei aina ole muodollista omistusoikeutta maahansa.

Hallinto, joka myöntää yrityksille luvat metsäviljelmien perustamiselle, ei aina kysele maata käyttävien paikallisten ihmisten mielipiteitä asiasta. Ainekset konflikteille ovat valmiina.

Metsäplantaasi voi köyhimmissä maissa tuoda paikallisille ihmisille toivoa paremmasta tulevaisuudesta, toivottuja työpaikkoja ja parempaa infrastruktuuria. Toisaalta jos elämä perustuu täysin maahan ja omavaraistalouteen, plantaasilla voi olla dramaattisia vaikutuksia elämään – niin ruuan, veden kuin polttopuunkin saantiin.

Kestävyyden ja hyväksyttävyyden kartoittaminen ovat plantaaseja perustavien suuryritysten kannalta keskeisiä. Jos toiminnalla ei ole paikallisten hyväksyntää, seuraa siitä niin paikallisen kuin globaalin tason ongelmia, rahan menetystä ja kolhuja maineeseen.

Kun kyse on ihmisten perustarpeista ja elämänehdoista, voivat niin onnistumisen kuin epäonnistumisenkin vaikutukset olla mittavia.

Nopeasti ja tehokkaasti tuotettu plantaasipuu on teollisuudelle houkutteleva mahdollisuus. Ongelmatonta tämän raaka-aineen tuottaminen ei ole.

Metsäplantaasit eivät kuitenkaan ole paikallistenkaan kannalta mustavalkoisesti katastrofeja tai onnenpotkuja. Hankkeiden kestävyys ja hyväksyttävyys riippuu niiden toteutuksesta. Vastaanottajavaltioiden ja metsäyhtiöiden vastuu onkin suuri.

MATLEENA KNIIVILÄ on PTT:n metsäekonomisti

matleena.kniivila@ptt.fi

Pitkävaikutteiset hankinnat poistoihin

Osa metsätalouden menoista on sellaisia, että niitä ei vähennetä kerralla vuosimenoina, vaan hankintameno vähennetään useamman vuoden aikana tehtävin poistoin.

Poistoina vähennetään sellaisten hyödykkeiden hankintameno, joiden taloudellinen käyttöaika on yli kolme vuotta ja hankintameno yli 200 euroa.

Moottori- ja raivaussahan hankintamenon voi näin ollen vähentää vuosimenona kohdassa 7.3. silloin, kun metsänomistaja arvioi sahan taloudelliseksi käyttöajaksi omassa käytössään alle kolme vuotta.

Erittely muistiinpanoissa

Hankintamenot ja poistot selvitetään muistiinpanoissa hyödykekohtaisesti. Verolomakkeella näille erittelyille ei ole varattu tilaa. Muistiinpanoista verovuoden poistot siirretään verolomakkeen kohtiin 8.-12..

Hyödykekohtaista tietoa tarvitaan mahdollisten luovutusvoittojen verotuksessa ja silloin, kun hyödykkeen menojäännös on alle 200 euroa, jolloin se voidaan poistaa kertapoistona.

Koneesta, joka on myyty kesken vuoden, ei tehdä myyntivuonna poistoa. Koneen poistamaton hankintameno vähennetään edellisen vuoden lopun poistamattomien hankintamenojen summasta muistiinpanoissa ennen poiston tekemistä.

Sen sijaan koneesta saatu luovutushinta ilmoitetaan verolomakkeella 9, jolla selvitetään luovutusvoitot.

Poistojen tekeminen aloitetaan sinä vuonna, jona hyödyke on otettu käyttöön. Hankinta- tai maksuvuosi ei siis ratkaise poistojen aloittamisen ajankohtaa.

Siirto toisesta tulolähteestä

Metsätalouteen siirrettävän, aikaisemmin maatalouteen tai elinkeinotoimintaan kuuluneen koneen menojäännös, toisin sanoen poistamaton hankintameno, siirretään sellaisenaan metsätalouden menojäännökseksi.

Metsätaloudessa käytettävien koneiden siirto maatalouden verotuksesta metsätalouden verotukseen on perusteltua esimerkiksi silloin, kun metsänomistaja luopuu maatalouden harjoittamisesta.

Hyödykekohtaiset poistoprosentit ovat veroilmoituksen täyttöohjeessa. Ne tarkoittavat enimmäisprosentteja.

Jos metsänomistaja haluaa tasata verotustaan poistojen avulla, hän voi tehdä poistot pienempinä tai jättää tekemättä kokonaan sellaisina vuosina, joina metsätaloudesta ei ole tuloja.

Metsätien rakentamismenojen osalta muistiinpanoihin on liitettävä luotettava selvitys tien rakentamisenon jakaantumisesta metsätalouden ja muun käytön kesken.

MT